MALTA

QORTI CIVILI
PRIM' AWLA

ONOR. IMHALLEF
JOSEPH R. MICALLEF

Seduta tat-28 ta' Mejju, 2013

Citazzjoni Numru. 918/2012

Joseph **ĠENOVESE**

vs

AWTORITA' TA' MALTA DWAR L-AMBJENT U L-IPPJANAR, Segretarju tat-Tribunal ta' Reviżjoni tal-Ambjent u l-Ippjanar u Avukat Ġenerali, għal kull interess li jista' jkollu

Il-Qorti:

Dan huwa provvediment interlokutorju mogħti fuq talba magħmula mill-avukat difensur tal-attur waqt is-smigħ tas-

16 ta' April, 2013[1], li biha huwa talab li l-Qorti tħallih iżid premessa oħra ma' dawk li jinsabu fir-Rikors Maħluf kif oriġinarjament imressaq minnu;

Għat-talba tal-attur l-imħarrkin Avukat Ġenerali u l-Awtorita' ta' Malta dwar l-Ambjent u l-Ippjanar ressqu Tweġiba fit-30 ta' April, 2013[2], li biha opponew għat-talba billi, għar-raġunijiet u skond is-sottomissjonijiet hemm imsemmija, qalu li l-bidla mitluba mill-attur tibdel fil-qofol tagħha l-azzjoni tiegħu;

Ikkunsidrat:

Illi l-kawża li fetaħ l-attur hija waħda ta' stħarriġ ġudizzjarju, b'talba biex il-Qorti ssib li parti minn deċiżjoni mogħtija mit-Tribunal imħarrek ma tiswiex għar-raġunijiet imsemmija fl-istess talba;

Illi l-azzjoni tal-attur tnisslet ukoll mill-fatt li, qabel fetaħ din il-kawża, f'April tal-2012 kien fetaħ proċedura ta' lment ta' ksur ta' jeddijiet fundamentali kontra l-imsemmija deċiżjoni[3], liema kawża issa tinsab imħollija tistenna l-eżitu ta' din il-kawża;

Illi jidher li t-talba magħmula mill-attur biex tiżdied premessa oħra ġejja mill-fatt li l-imħarrkin ressqu eċċezzjonijiet **ta' natura preliminari** (flimkien ma' oħrajn fil-mertu) li bihom, u f'każ li kellhom jintlaqgħu kollha jew xi wħud minnhom, l-azzjoni attriċi setgħet issib xkiel biex timxi 'l quddiem;

Illi l-portata tal-eċċezzjonijiet imsemmija twassal l-att promotur tal-azzjoni attriċi għal eċċezzjoni ta' nullita' tal-

[1] Paġ. 32 tal-proċess
[2] Paġġ. 33 – 6 tal-proċess
[3] Rik. Kost. 26/12JA

istess att, kif preskritt fl-artikolu 789(1)(ċ) jew 789(1)(d) tal-Kap 12. Imma, f'każ bħal dan, il-liġi nnifisha tgħid li l-eċċezzjoni tan-nullita' ma tistax tingħata jekk kemm-il darba "in-nuqqas jew vjolazzjoni jkunu jistgħu jissewwew taħt kull dispożizzjoni oħra tal-liġi". B'dawn il-kliem, il-Qorti tifhem li din hi riferenza għall-artikolu 175 tal-istess Kodiċi, li taħt is-saħħa tiegħu l-attur qiegħed iressaq it-talba tiegħu għall-bidla fir-Rikors Maħluf;

Illi l-liġi tipprovdi dwar is-setgħa li għandha l-qorti li tordna jew tagħti li jsir bdil fl-atti fl-imsemmi artikolu 175. Fost is-setgħat, hemm dik maħsuba biex tippermetti tibdil fl-iskritturi, li jissewwa żball fl-isem ta' xi parti jew "kull żball ieħor". Dan jitħalla li jsir **sakemm il-bidla ma tbiddilx fis-sustanza l-azzjoni jew l-eċċezzjoni fuq il-mertu tal-kawża**;

Illi fis-soluzzjoni ta' din il-kwestjoni, il-Qorti trid tiddeċiedi billi timxi ma' dak li tgħid il-liġi, billi tħares il-jedd ta' kull parti li jkollha u tingħata smigħ xieraq, inkluż il-jedd li tista' tiddefendi sewwa l-każ tagħha, u twieżen il-mira li tagħmel ħaqq mal-perikolu li ma tintilifx fil-formaliżmu bla bżonn. Dan trid tagħmlu billi żżomm quddiem għajnejha dawn il-prinċipji bażiċi, magħduda magħhom dak li att ġudizzjarju għandu, safejn jista' jkun, ma jiġix imħassar jekk jista' jiġi salvat, u li l-qorti ma tintużax biex tippremja t-traskuraġni fit-tħejjija tal-atti li jitressqu quddiemha u tagħraf fejn żball ikun wieħed ġenwin;

Illi, meta wieħed iħares b'reqqa lejn id-disposizzjonijiet tal-artikolu 175, għandu jsib li s-setgħat ta' qorti li tilqa' talba (jew ukoll li minn rajha hekk tordna) biex isir bdil fl-atti hija wiesgħa tassew, u l-kliem tal-liġi sa hemm m'għandhomx għaliex joħolqu problemi ta' tifsira;

Illi dak li joħloq diffikulta' huwa x'tifsira għandha tingħata lill-parti tal-artikolu 175(1) li tillimita dik is-setgħa, u b'mod partikolari x'tifhem il-liġi bil-kliem "sustanza tal-azzjoni" jew x'inhi bidla fl-**eċċezzjoni fuq il-mertu**. Dwar din tat-tieni, ġie mfisser[4] li l-fatt waħdu li l-iżball ikun ġie msemmi

[8] App. Kumm. **12.12.1994** fil-kawża fl-ismijiet ***E. Calabrese noe vs E. Biġeni e****t* (Kollez. Vol: **LXXVIII.ii.256)**

f'eċċezzjoni, ma hux ta' xkiel biex tintlaqa' talba għat-tiswija tiegħu, u dan għaliex ma jagħmilx sens li żball jista' jissewwa jekk ma tingħatax eċċezzjoni dwaru iżda ma jistax jissewwa jekk l-eċċezzjoni ssir[5]! Għaliex eċċezzjoni li tiġbed l-attenzjoni għal żball fl-att imressaq mill-attur ma ssirx, b'daqshekk biss, eċċezzjoni fil-mertu dwar il-qofol tal-azzjoni attriċi, billi l-iżball m'huwiex il-qofol tal-azzjoni;

Illi għalhekk, huwa meħtieġ li wieħed jara xi trid tfisser il-liġi meta ssemmi "s-sustanza tal-azzjoni". Fil-fehma tal-Qorti, bidla ta' sustanza sseħħ meta tintalab li ssir bidla fit-talbiet tal-attur b'mod li n-natura nnifisha tal-azzjoni jew motiv ewlieni li jsejjisha, jinbidlu b'oħrajn;

Illi, fil-fehma tal-Qorti fil-każ preżenti, s-sustanza tal-azzjoni mhi bl-ebda mod sejra tinbidel jekk din il-Qorti kellha tilqa' t-talba għaż-żieda ta' premessa oħra kif mitluba mill-attur; u lanqas ma sejrin jintlaqtu l-eċċezzjonijiet fil-mertu mtella' mill-imħarrkin. Dan jingħad għaliex jekk kemm-il darba wieħed iqis x'inhi t-talba tal-attur f'din il-kawża se' jara li dak li talab se' jibqa' l-istess u l-istess eċċezzjonjiet imqajmin mill-imħarrkin **fil-mertu** mhu sejrin jitilfu xejn mis-saħħa tagħhom u mhu se' jitnaqqas xejn mill-jedd tagħhom li jikkontestaw il-pretensjonijiet tal-attur[6];

Illi, mbagħad, kien ikun hemm l-istess effett li kieku l-attur f'din il-kawża, minflok li talab li tiżdied premessa oħra, talab biss li **titneħħa** l-aħħar premessa li saret fir-Rikors Maħluf;

Illi fejn jidħlu bidliet jew żidiet fil-premessi (b'differenza minn bidliet jew żidiet fit-talbiet), it-tħaddim tal-artikolu 175 jingħata effett usa' jekk kemm-il darba wieħed iqis li l-premessi huma maħsuba biex jiċċaraw u jfissru aħjar is-sens tat-talbiet li dwarhom il-Qorti hija mitluba li tiddeċiedi[7];

---

[5] P.A. **7.3.1958** fil-kawża fl-ismijiet ***Grixti vs Demicoli Żammit*** (Kollez. Vol: **XLII.iii.1159**)
[6] P.A. RCP **10.6.1999** fil-kawża fl-ismijiet ***Francesco Saverio Sammut et vs Kumitat Mosta tal-Partit tal-Ħaddiema et*** (sentenza *in parte*, mhix pubblikata)
[7] App. Ċiv. **18.2.1997** fil-kawża fl-ismijiet ***Walsh's Limited vs Awtorita' ta' l-Ippjanar*** (mhix pubblikata)

Illi l-Qorti tqis ukoll li kieku kellha tiċħad it-talba tal-attur, ma kienx se’ jkun hemm soluzzjoni tal-kwestjoni (li, biex wieħed ifakkar, qiegħda żżomm il-mixi ’l quddiem ta’ kawża kostituzzjonali) iżda kienet, x’aktarx, ser tfaqqas azzjoni oħra ta’ stħarriġ ġudizzjarju mill-istess attur. Huwa sewwasew ċirkostanzi bħal dawn li l-artikolu 175 hu maħsub li jevita;

Illi fil-limiti ta’ dan il-provvediment u mingħajr ma tippronunzja ruħha jekk il-bidla mitluba hijiex sejra tirrendi iżjed integra l-azzjoni attriċi, l-Qorti ssib li t-talba tar-rikorrenti hija mistħoqqa u qiegħda tilqagħha;

Għalhekk, qiegħda tordna li, minnufih wara l-aħħar premessa li tinsab fir-Rikors Maħluf, għandha tiżdied premessa oħra, b’dawn il-kliem “Illi għalhekk ir-rikorrent, apparti l-applikabilita’ tal-art. 469A, jidhirlu li din il-Qorti għandha tistħarreġ l-egħmil fuq imsemmi”. Tordna wkoll li tali bidla tkun riflessa fl-imsemmi Rikors Maħluf, u li l-atti tal-kawża kif mibdula jkunu notifikati lill-imħarrkin.

< Sentenza In Parte >

--------------------------------TMIEM--------------------------------